

NEUVOSTON PÄÄTÖSLAUSELMA,

tehty 23 päivänä marraskuuta 1995,

todistajien suojelusta kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen toiminnan yhteydessä

(95/C 327/04)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon oikeus- ja sisäasiainministerien Koldingin (Tanska) kokouksessa 6 ja 7 päivänä toukokuuta 1993 hyväksymät, oikeusyhteistyön vahvistamiseen pyrkivät suositukset,

ottaa huomioon neuvostossa (oikeus- ja sisäasiat) 29 ja 30 päivänä marraskuuta 1993 vahvistetut ensisijaisina pidettävät kysymykset ja neuvoston vuodeksi 1994 valmistaman työohjelman,

ottaa huomioon neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) marraskuun 30 ja joulukuun 1 päivänä 1994 tekemät päätelmät,

ja katsoo, että kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen toiminta vaatii todistajien turvallisuuden takaamista jäsenvaltioissa toimivalla ja konkreettisella tavalla ja siten, että se noudattaa Euroopan yleissopimusta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi,

A. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan todistajien asianmukaisen suojelun ottaen huomioon seuraavat suuntaviivat:

1. tässä päätöslauselmassa todistajalla tarkoitetaan sellaista henkilöä, jolla hänen oikeudelliseen asemaansa katsomatta on hallussaan toimivaltaisen viranomaisen rikosasiassa tärkeinä pitämiä tietoja, jotka voivat saattaa tämän henkilön vaaraan, jos hän julkistaa kyseiset tiedot,
2. todistajia olisi suojeltava kaikelta suoralta tai epäsuoralta uhkailulta, painostukselta tai pelottelulta,
3. jäsenvaltioiden olisi taattava todistajan aisanmukainen ja toimiva suojelu ennen oikeudenkäyntiä, sen aikana ja sen jälkeen, jos toimivaltaiset viranomaiset pitävät sitä tarpeellisenä,
4. sellainen suojelu olisi myös taattava todistajan vanhemmille, lapsille tai tarvittaessa muille läheisille kaiken epäsuoran painostuksen välttämiseksi,
5. tätä suojelua toteutettaessa olisi tutkittava tapauskohtaisesti, onko tarpeen hankkia todistajan tai hänen läheistensä suostumus,

6. toimivaltaisilla viranomaisilla pitäisi olla mahdollisuus päättää, ilman eri toimenpiteitä tai todistajan pyynnöstä, että todistajan osoite ja kaikki tiedot, joiden perusteella hänet voidaan tunnistaa (¹), olisivat vain näiden viranomaisten tiedossa,

7. erittäin vakavan uhan nojalla henkilöllisyydenvaihdos voitaisiin saattaa luvalliseksi todistajan itsensä ja tarvittaessa hänen lähipiiriinsä kuuluvien osalta,

8. ajateltavissa oleviin suojelukeinoin voi kuulua mahdollisuus todistajanlausunnon antamiseen muualla kuin siellä, missä syytetty on, tarvittaessa audiovisuaalisia välineitä käyttäen ja noudattaen kontradiktorista periaatetta siinä mielessä kuin sitä tulkitaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä;

B. kehottaa jäsenvaltioita helpottamaan keskinäistä oikeusapua tässä asiassa silloinkin, kun vastaajavaltion lainsäädännössä ei ole asianomaisia määräyksiä, paitsi jos avun antaminen olisi tämän valtion yleisten oikeusperiaatteitten vastaista. Audiovisuaalisten välineiden käytön helpottamiseksi etenkin seuraavat seikat olisi otettava huomioon:

1. todistajan kuuleminen olisi periaatteessa pyrittävä järjestämään yksinomaan oikeusapua pyytäneen valtion laillisten ja aineellisten edellytysten mukaisesti,
2. jos jommankumman valtion laki sallii todistajan kuulemisen asiamiehen avustamana, olisi oikeusapu voitava järjestää sen valtion alueella, missä todistaja on,
3. kielenkääntämisestä ja audiovisuaalisten välineiden käyttämisestä aiheutuvat kulut olisi jätettävä oikeusapua pyytäneen valtion maksettavaksi, paitsi jos pyynnön saaneen valtion kanssa toisin soviin;

C. kehottaa jäsenvaltioita suorittamaan tämän päätöslauselman konkreettisen täytäntöönpanon arvioinnin ja antaa asianomaisille elimille tehtäväksi jättää neuvostolle kertomuksen viimeistään vuoden 1996 lopussa.

(¹) Tiettyt valtuuskunnat ovat ilmoittaneet, että heidän tulkinsa mukaan A.6 kohta ei kata todistajan henkilöllisyyttä sinänsä.